

REGGELŐ.

Pesten vasárnap július 8^{kán} 1838.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csütörtökön. Fél évi díja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Budapestiek évnegyedenként is vált-hatnak példányt. A' folyóiratnak egyes száma, vagy képe 12 kr. p. p.

ELBESZÉLÉS.

Vigság is bajjal jár.

(Vége.)

Alig adták-fel a' csemegét, az elnök ur Lajoshoz fordult 's kérdé: „no 's fiam, mi rendben van a' vendégek névsori jegyzéke? Reménylem, csak nem lesz olly bajt szülő, mint Commodus lajstroma.“

„A' házat fölmértém, a' térnagyságot kiszámoltam, 's mint fölvetém, 80—100 személy kényelmesen mulathat.“

„Igen — felelé kaczagva Vermesy — ha a' házat gályarab-hajónak nézed. Olvasd hát névjegyzékét azon boldogtalanoknak, kik ez ünnepélyes gőzfürdőnek részesei leendnek.“

„Mindenek előtt jövődő apósom, a' két nagy bátya, a' nagy-nénék családjaikkal, 's a' rokonok; Majasi báróné hat leányával, kik minden tánczvigalomnak koronái; Ürömi szolgabíróné 9-ed magával!“

„E' madár-ijesztő vázak is?“ — kiáltá az elnök álmélattal.

„Hiába! tánczosnékról kell gondoskodnunk, ha becsületes lengyelt 's nagyszerű cotillont akarunk elrendezni. E' végből lesz hivatalos Alkonyi tanácsnok is: igaz, leányaival nem lehet egy okos szót váltani; de úgy tánczolnak mint a' Szilfek.“

„Barátom — szólla közbe az elnök — némbereink csak meg-egyeznek illy társas körökben, nevök legio, 's tánczravagyó mind-annyi: de vigyázz, hogy tánczosok szükében ne légy; mert midőn Schlegel az embert komoly állatnak mondá, úgy hiszem jelenkori ifjainkra gondolt, kik a' tánczteremben hallgatva, catói tekintettel, némi körülményeket fontolgatva állanak, 's a' tánczosoknak inkább akadályul vannak, mint őket felváltva segédül. Egy pipa dohányt többre becsülnek a' legtündéribb leánynál. Ifjúságomban még minden másképp' volt!“

„Papának igaza van — mondá Laura — eddig alig van harmadrész annyi férjfiú, mint tánczosné.“

„Hiszen ha használhattok — jegyzé-meg mosolygva az elnök — egy tisztos lengyelre csak magam is ajálkozom, ha nem másért,

már csak azon tekintetből is, hogy a' kényelmes uracsokat meg-szégyenítsem.“

„Topp, atyácskám, én lefoglalom önt tánczosomnak!“ — vá-gott szavába a' hízogó kis Corinna.

„Nem, édes Corinnám, — válaszolá Vermesy — már csak tiszteletből is a' bárónéval kell a' táncsört megnyitnom; neked majd találkozik tánczosod.

„Továbbá — mondá Lajos, olvasását folytatva — Lépy tá-bornokné, Harsagi comtesse — —“

„Hagyjátok manóba azt a' két ócska perpatvar szekrényt! — tudjátok, soha sem szívelhetém őket!“

„Mon enfant! — szólt közbe a' ház asszonya — c' est impos-sible — mind kettő jól vhiszteznek; tudod pedig, mi bajos a' játszó asztalokat illőleg elrendelni. Ezek a' negyedik férjüinak helyét pó-tolják-ki!“

„Végre Torlay harminczados ellenőr a' tarokasztalhoz, egy pár collegám, és Enyelgi jogvéd.“

„Azt a' vén Amort? Ugyan kérlek, kiméljete meg ezen állat-nak jelenlététől.“

„Sajnáljuk, papa, de nem lehet — jegyzé meg Szidonia. — Ezen monsieur egy szükséges rossz, bőszült tánczos, ki minden rossz tánczosnét, tánczra vágyó agg nőt, szóval, mi másnak nem kell, tánczra ragad, mint a' Villik a' körükbe jutott férjfiút.

„Én pedig tanuló társaim közül egy pár tuczat tánczost hozok, kik, fogadom, megizzasztanak titeket.“ — mondá Gejza

„Igy a' tanácskozásnak vége volna — mondá Lajos — 's hol-nap szétküldözhetem a' meghívó jegyeket.“

„S az én Rengey barátomról egészen megfeledeztek!“ — mondá szemrehányólag az elnök.

„Kénytelenek voltunk édes papa — felelé Karolina — mult héten összezendült a' bárónéval.“

„S így ha őt hívjuk, fél tuczat tánczosnét 's egy jó vhisztezőt veszünk-el“ — szólla hevesen közbe az anya.

„Jó, jó, tegyetek tetszéstek szerint; nekem részemről kevés mulatságom lesz e' sok idegen majom közt. Még egyet, hova te-szitek e' tömérdek népet?“

„Az már departamentumomba tartozik, — visszonzá a' mér-nök, 's egy rajzot terjesztett az asztalra. — Az egész házat leráj-zoltam, 's osztályait következőleg rendelem-el. Az ebédlő szoba tánczterem lesz; a' két mellék szoba frisitók rakhelyeül szolgál; az alvó szobák részint falatozásra, részint a' táncztól pihenők társalgá-

sára fordíttatnak; a' cseléd - szoba férjfiak ruhatára lesz, és uram atyám szobája“ —

„Micsoda? — riada a' boszúsan felszökő elnök — mit mondott ön? csak nem reményelem, hogy dolgozó szobámat, mely mióta e' házat lakom, háborítatlanul áll, valami célra bátorkodnék határozni? — Tegyetek tetszéstek szerint; forgassatok-fel mindent; egész ház legyen szeszélytek játéka: de a' ki szobám ellen tervet merészel koholni, érzendi haragomat!“ — Ezzel kalapját hevesen fejére kanyarítván, az ajtót becsapva elrohant.

A' bált megelőző nap valóságos ixioni kin volt a' családra és cselédségre nézve. A' munka, futkosás 's tanakodásnak vége hossza nem szakadt: e' közben szerencsétlenség hírnökei, leköszönő levelek érkeztek, melyek terveket semmisítettek-meg, vhiszt-asztalokat oszlattak-szét, tánczosok betegedtek-meg; 's így a' cotillon és vhiszt-partie kiegészítésére Péter Pált meghívták: midőn pedig a' fáradoalmak közt eltöltött nap alkonya beköszöntött, signor Cassino, az új fordulatokat betanító, szökelt-be, és fülsértő hegedűjét egész éjfélig czinczogatván, a' család csak első kakas szóval mehetett nyugodni. Ezekhez járult még némelly kényelem nélkülözése is, mely a' szobáknak más célra fordítása által keletkezett; minden nap reggelén több több munka adta-elő magát, 's míg a' család tagjai egymás közt az élvezendő gyönyörökről beszéltek, szívök mélyében nem egyszer kívánták, hogy bár vége volna már, 's házukba az az előtti nyugalom költöznék. Vermesy sajnálta családját, 's naponkénti tikkadtságukból azon reményt következteté, hogy az első próbát eléglei fogják.

Bál napján csomó actát emelve érkezett haza; a' dolog sürgető volt, 's azért vitte magával, hogy honn zavartalanul nézhesse-át. Hevesen tárta-fel szobája ajtaját, de olly hevesen és hőkkenve lépett vissza is; vakító fehér muslinkárpitok, fölül arany marokba szorítottak, sátor idomban 's dús redőzetben ölelték körül a' falakat, melyekről aranyos rámajú tükrök függtek-le. Az asztalokon pedig némbéri toilettet kiegészítő szerek állottak. — „Ah, fölségesen, Lajos!“ — mondá elégült mosolylyal az elnök, midőn az ajtó felett e' szókat olvasná: „némbéri ruhatár“ — ön maga felett kaczagva dünynyögé: „valóban, tulajdon házamban eltévedtem!“ — De bár merre fordult is, mindig csak ide tért vissza, 's végre átlátta, hogy szobáját parancsa ellenére is öltöző szobának használták. Haragja legfőbb fokra hágott. Azonban előjött a' ház asszonya, és „szükség törvényt ront“ példabeszéddel mentegetvén a' történteket, állítását még azzal erősíté, hogy a' dolgoz másképp' változtatni nem lehetett, ha csak az egész tervet semmivé nem akarták volna tenni. — „De

hát hol vannak írásaim 's könyveim?“ — kérde a' mind inkább ingerlődnő elnök. — A' legnagyobb gonddal összerakva padlásra hordattam — lön nejének válasza. — Nejét további feleletre sem méltatva rohant-fel Vermesy a' lépcsőn; elrablott fiait kereső sasként tekinté- szét, 's legnagyobb boszújára a' legfontosabb actákat haszontalan papiros szeletekkel vegyítve 's egy kosárba halomra szórva találá. A' könyvek borítékjaik színe szerint, tartalmukra, vagy a' munka köteteinek számára ügyelés nélkül, voltak felhalmozva. Berzsenyi mellett Cserei Farkas András versei, Schiller „haramjái“ Zsoldos „nevelésünk hiányai“, a' tisztes Verbőczy és Kunoss Endre „polgári magány jog-a“ mellett pedig a' „vhiszt játék“ című könyvecske hevert. Nehány perczig dühöngve futkosott az elnök fel 's alá; de látván, hogy azért a' dolgon még sem segíthet, mit volt mit tennie, mint a' bált magában a' Patagonok közé kívánni, és a' mérnök fíja által rendelt sorsban megnyugodni. Lebotorkázva, szobát kért, hol referádáját átnézzé. A' konyha melletti cseléd-szobát mutatták-ki neki; de ez sem volt üres, mert itt a' szakács-mesterség diadaljelei, ugyan annyi mű-gyűjteményként voltak felállítva. Az ételek illatos gőze, a' nyárs csörgése, tűzhely-nymphák kiabálása, cselédség csörömpölése, a' haldokló kappanak 's csirkék vég sohajtása, végre Szidonia panasza, ki Lajos jövődő apósának kedves ételét akará a' bécsi szakácskönyv rendelménye szerint készíteni, de igyekezete ismételt ízben csak azért nem sikerült, mivel nem vette észre, hogy a' könyvben két levél összeragadott, 's ő írósvaj helyett tojás-habot vett; — mind ezek olly helyzetbe tették Vermesyt, minőben a' „Don Carlos“-án dolgozó Schiller Körner mosó házának szomszédságában lehetett. Végre az ürmő pohárnak csordultig töltésére Corinnát küldé atyjához a' foglalatoss család azon kérelemmel, hogy, mivel az esti készülétek miatt ebédre megfeledeztek, ne sajnálna ez egyszer ebédlés végett a' vendéglőbe fáradni. Élétében először zugolódva ment a' családapa, mint a' leányaitól kiűzetett Lear, vendéglőbe. Itt új kellemetlenségek várták: a' hig leves, szivós hús, fél sült csibe illetetlen maradtak; a' bortól főfájást kapott. A' kávéházban cikóriás kávé adtak elébe, sőt hirlapokhoz sem juthatott, mert mintha azokból tanultak volna olvasni, kik kezökben tarták, olly soká betűzgették: így boszújában ablakon keresztül az utsza köveit 's a' tünelgő fellegeket számlálá, míg végre kiteríté sötét palástját az ohajtott est. Nyomorult kamrában, mellybe az egész család szorult, kellett felöltöznie. Végre megzördült az első kocsi, 's ez időtől szegény elnök folytonos sysiphus-i mozgásban volt a' vendégeknek elfogadásával, 's a' lépcsőtől nejéhez a' látogató terembe vezetéssel. A' vendégek száma perczenként

nőtt, 's veleek a' hőség is. A' gőzkocsiként forgó család-apának sorsa hasonló volt egy saharai vándoréhoz. Fojtó gőzt 's hőséget terjesztének-el a' tánczosok egész házban, különösen a' vágató alkalomával, midőn olly dühösen nyargaltak keresztül minden szobán, hogy a' gyertyák szinte elaluttak. Vermesy örömet óvta volna leányait a' meghülestől, 's néhány szélkergetőnek izetlen fecsegéseitől: de az etiquette tilalmazá, 's ő egy játszó asztalhoz lánczolt Prometheus maradt, kinek még burnót-szippantásra sem engedtek időt a' sovár dámák.

Végre a' felmosolygott hajnal a' vendégeket oszlásra inté, és a' rendhez szokott elnök, ki magában már rég ágyba kívánczozott, szenvedéseinek végét közelgni látta. — Izzadtan kellett a' vendégeket kikisérnie, 's a' hives hajnali szélről átjárttan dideregve mindennek még köszönnie azon örömért, melyet jelenlétével szerzett. Örömtelt kebelrel 's azon megnyugtató gondolattal kísérte-ki az utósót, hogy már zavartalanul nyugvand Morpheus lágy karain: de még nem telt meg egészen örömkelyhe; a' sors még egy nehéz próbára állította! Midőn a' tánczterembe lépett, asztal mellett találá a' hátra maradt fiatalságot, kik a' maradékot elkölteni, 's az Isten szép napjának támadását tele pohárral üdvözleni határozták-el. Hiába igyekezett dugárusként átsuhanni, pezsgő palaczkok durranása üdvözlé, 's az előtánczos egy pohár habzó nectarral tántorgott elébe. Kozák csapat „hurrah“-jához hasonló „éljen“ riadással tisztelék a' házi gazdát, ki telt poharát a' thyrsust ingatók egészségeért üríté-ki, és színlett nyájassággal közükbe telepedni kénytetett „gaudeamus igitur“ — és

Üssük össze kelyheinket,
Bennök égi tűz ragyog!

zengedezéseik között ujjalag mulatandó. A' szomszéd már kétszer izent-át, hogy beteg neje végett kissé csendesebben lármáznának; de a' borboldogok torok szakadtából kiálták az inasnak:

Üssük össze kelyheinket,
A' kancsók ürüljenek;
Fennkiálttuk: a' hazának
Szep leányi éljenek!

és a' vonakodót körükbe vonák.

Bár mint óvakodott is egyeleve az elnök, és csak kóstolgatá poharát, később a' maga és családja egészségeért köszöngetett poharakat mindig fenéig kellett kiürítnie. Az elköszöntések perczről perczre gyakoriabbak lettek, 's végre elnökünk is megkötyagosodott.

A' bál utáni estén ismét együtt ült a' család. Egek! milly némák voltak most a' mult napoknak olly nyelvfoglalatos hősei 's hősnői; álmosan, tikkadtan, komoran és elkényszerülve ültek székei-

ken; egyik ásitás a' másikat, egyik sohajtás a' másik sohajtást érte. — Az elnökné beteg, az elnök ki többi baja mellett, még a' játékban is tetemesen vesztett, kedvetlen volt; Szidonia berekedt, Mathildot migraine gyötré, Laurának lábára tapodtak, 's ennek következményében sántított, Lajos féltékenységből mátkájával összezen-dült, Gejza fejfájásról panaszolt, Corinna pedig uj ruhájaért busult, melyet egyik ügyetlen tánczosa eltépett.

„Lássátok gyermekeim — mondá intőleg 's pipáját félre téve Vermesy — ilyen következményei vannak a' megvetett jó tanácsnak. Egész héten át izzadtatok, dolgoztatok, gonddal, kedvetlenségekkel epesztétek magatokat, a' kényelmet nélkülöztétek; 's mért mind ezt? — Egy maroknyi kéjért. A' kéj sebes szélként elrepent, 's ti itt álltok, mint Marius Carthago omladványai felett, és az eltűnt szerencse után sohajtoztok.

„„Atyácskáunknak igaza van — vága közbe Corinna; — de a' multság mind e' mellett is mennyei volt!““

„„Fölséges! pompás! dicső! — riadák mindnyájan — éljen a' farsang!““

LANGER után

RÜJTÖKI.

PESTI VIZSGÁLÓ.

Gyors levélposta Budapestén. — A' nagy méltóságú magyar királyi helytartó-tanács f. e. april 24-diki 14,322. szám alatt költ rendelete következtében ő cs. 's kir. ap. fölsége határozni méltóztatott: hogy f. é. jul. 4-kétől Bécs és Fuda közt naponkénti gyors levélposta lépjen folyamatba. — A' naponkénti posta közönséges nyalábai mindennap reggeli hetedfél órakor érkezendnek Pestre, 's az elosztás és sorozás bevégezése után, 8 órakor a' levelező közönség azon része, mellynek nyílt szekrénye van e' postahivatalnál, már elvitetheti leveleit. — Ugyanazon napi postára délutáni 2 óráig tarthat a' levél-feladás, 's minden addig bérmentve, vagy ajánlva föladott, vagy csupán a' levélgyűjtő szekrénybe dobott levél minden bizonynyal még ugyanazon nap elindul Bécs felé. — Azon posták iránt követett eddigi rendszer, mellyek vasárnap és csütörtökön alsó magyar ország, tót és horvát ország, kedden és szombaton pedig felső magyar ország külön részeibe indulnak, ezentul is változatlanul megmarad, és folyvást délelőtti 11 órakor fog bezáratni a' feladás ideje.

Pesten julius 1-sőjén 1838.

A' cs. kir. főpostaosztály részéről

Posch,

főpostahivatali ellenőr.

HAZAI HIRLELŐ.

Gyászhir. — Pesten jul. 2-kán szenderült által csendes örök nyugalomra forró inláz következtében viritó élete 18-dik évében tek. ns Apádiai Grabovszky Anna kisasszony, tek. ns Apádiai Grabovszky Konstantin urnak, tek. ns Krassó megye táblabírájának és hitesének Mutovszky Katalin-

nak leánya, kinek hült tetemei a' g. n. e. egyház szertartása szerint július 4-kén vitettek a' váci ut melletti temetőbe. Szülőin kívül még az elszenderültnek testvérei, Erzsébet, György, Athanáz, 's Konstantin gyászolják halálát.

TERMÉSZETI TÖRTÉNET 'S TUDOMÁNY.

Szemrontó üveg gömbök. Henke orvosi folyóiratában egy orvos-tanár azt jegyzi-meg, hogy a' szem homályossága és hályog, melyben leginkább szabók, vargák 's a' t. szenvednek, egyedül az üveg- vagy fénygömböktől származik, melyeket e' kézművesek éji munkáiknál gyertya elébe függesztenek. E' gömböknek szemsértő fénye kártékonyan hat a' szemre, és a' már gyenge látélszerre folytonos használással, különösen a' több színű kelméből dolgozó szabóknál, örökös homályt is vonhat. E' gömbnek hatása a' szemre hasonló ahhoz, mely erősen napvilágította tárgyra nézésből származik, p. o. ha huzamósb ideig olly asztalon irunk, mellyen a' napsugarai megtörnek. Ehhez még az is járul, hogy a' szem akaratlanul a' fényben uszó gömbre esik, melly azon hatást teszi, mellyet a' napvilágította tárgyak nézése, mit a' napba tekintés szül.

Zene hatása a' kigyókra. — Spry orvos következőt ír „Modern India-jában“. Mig a' dum-dum-i (Calcuttától 5 mértföldnyire fekvő katonai állomás) katona-kórházban tartozkodtam, volt alkalmam látni, mint végzik azon emberek veszélyes munkájokat, kik kigyó-fogással foglalkoznak. Megvallom, hogy az ő ügyességekről regélt csudákat nem hittem; és kijátsztatásomat gátló rendszabásokat kiadni nem mulasztám-el. Egy napon bizonyos kigyófogót egy bozóttal 's burjánnal fedett nagy, kiszáradt ingovány (mare) közelébe vittem. Kísérőm bizonyos danát, vagy inkább egyhangú donogást kezdé, mi közben lassan előbbre haladott. Én mindenütt nyomában valék, hogy egy mozdulata se reppenjen-el szemeim előtt észrevétlenül. Alig haladtunk néhány lépést a' bozót közt, a' kigyó-kényszerítő egy bokorba nyult, de majdan visszahúzta kezét, 's donogását tovább folytatta. Majd ismét a' bokorba nyult, és onnan egy nagy kigyót vont-elő, mellyet messze lökvén magától, vele majd arczomat érte. Most felém fordult kísérőm és kért, hagynám magára, hogy azon hatásnak, mellyet danája az állatra tesz, tanúja lehessen. És valóban, midőn ismét elkezdett donogni, az állat mintegy megbűvölve, olly mozdulatokat tön fejével, melly elárulá, hogy a' hangokat hallja. Ezután prédánkat vizsgáltuk-meg. Ez csörgő kigyó volt, mellynek méregzacskói tökéletes épségben valának. — E' merények azonban nem veszély nélküliek. — Nem régebbe két kigyó-fogót, kik nevendékeiket akarták gyakorolni, tetemesen megmartak a' kigyók. Egyike e' szerencsétleneknek még azon este, másik egy pár órával későbben halt meg.

Ismeretlen emlős állat. Az „Echo du monde savant“ ez évi folyamatainak 21-dik számában ezt olvassuk: Verdunben, a' van Grave csúcsán egy állatot találtak, melly leírás szerint tengeri borjúhoz hasonlít: feje vízben, többi része a' homokon volt. Színe feketés barna; első lábai körmök, 's teste mintegy 6 hüvelknyi farkban végződik. Szemei ököréhez 's feje szelindekéhez hasonló. Bizonyos Garous ur, ki sajkájával éppen közelében volt, elfogta; elfogásakor azonban ellenszegült, és csak sok fáradság után lehetett rajta erőt venni.

KÜLÖNFÉLE.

Angolok házassági boldogsága Indiában. Községesen tudva van, hogy több angol nő, ki ó Angliában főkötő alá nem juthat, koronként Indiába utazik azon biztos reménnyel, hogy ott nem sokára a' házassági élet édenébe jutand. Angol országban e' haszonkémlo némbereket gunyczélul veszik, 's azt gondolják, Indiában nem is létezhetik boldog házasság. És csalatkoznak, pedig leginkább egy körülmény miatt, és az nem egyéb, minthogy ott a' hűtelenség szinte lehetlenség. Minden házban, melynek szobaajtói a' hőség miatt folytonosan nyitvák, zajtalan és szinte hallatlan léptekkel szakadatlanul járkál egy csapat cselédség. A' ház asszonya pillanatig sincs egyedül, és a' cselédek lépte oly zörejtelen, mintha legyenek járnának. Így a' cselédség egyszersmind második lélekismerete parancsolónéjának. Második kényszerítés a' szökés lehetlensége. Indiában nincsenek postalovak, melyek egy pár szerelmest a' szerelem szárnyain, vagy legalább lehető gyors-sággal tova ragadnának, Lóháton utazást pedig ez éghajlat alatt egy némbert sem bírna-meg.

EMLÉKMONDÁS.

H o n s z e r e t e t.

Miért szeretlek oly hön

Imádva tégedet

Minden lakók világa

Minden hazák felett?

Ah, mert szerelmed', o hon

Isten mosolygta rám —

Azért szeretlek oly hön

Szülőföldem, hazám.

ERDÉLYI JÁNOS.

Női vallomás. Velünk hölgyekkel született az, hogy örömet fűg-jünk 's engedelmesek legyünk, ha azt, kitől függenünk kell, szeretjük.

B. JÓSIKA MIKLÓS.

Az ifjúság legyen tüzes, eleven, de módjával járjon az egyenes uton.

FÁY ANDRÁS —

Jó 's rosz. — Jó sincs a' világon rosz nélkül, világ homály nélkül, öröm bú nélkül, élet halál nélkül.

VAJDA után K. H. K. J.

Élet. — „Álom az élet, mondják — 's belőle felebresztünk a' halál.“ — Én megfordítani szeretném. Ébrenlét az élet, 's belőle elaltatónk a' halál. Csak ébrenlėti tett az, mi siron túli életet viv-ki.

HÁBOR N. Enyedről.

Szórejtvény.

Öröm birtokodat jelképpen véve. — Fejemben

Három kettőst látsz. Három végembe bezárod

Kincséd, pénzedet és egyebed'. — Két vég jegyem akkor

Nagy kell, hogy ha eladsz, de ha vásárlasz, kicsiny ekkor.

MISKOLCZY ISTVÁN.

Előbbi rejtvény: háló.

Szerkezi Mátray Gábor, halpiacson alul a' Duna partján. 114. szám alatt.

Nyomt. Trattner-Károlyi, uri utsza 612.